

Præsentation 'Den Ansvarlige Indkøber' csr- indkøb.dk

Et initiativ i regi af Strategi for Grønne offentlige indkøb med KL, KFST, ERST og MST
Dorte Mindegaard Petersen, Miljøstyrelsen

Kort om Den Ansvarlige Indkøber

- I 2013 lavede Erhvervsstyrelsen, Miljøstyrelsen, KL, Danske Regioner, Statens Indkøb og Beskæftigelsesministeriet siden.
- Siden ejes i dag af KL, Erhvervsstyrelsen og Miljøstyrelsen og hostes af KL via Peytz og Co.
- Formålet med siden er at gøre det muligt for 'indkøbere', særligt professionelle indkøbere og udbudsjurister at stille ansvarlige krav i deres udbud
- De samfundsansvarlige krav er opdelt i 4 kategorier: miljøkrav, etiske krav, sociale klausuler og arbejdsklausuler.
- I 2017 igangsattes en brugerundersøgelse, som blev foretaget af Peytz og Co. Undersøgelsen har haft til formål at opdatere informationsarkitekturen samt skabe en bedre brugeroplevelse.

Strategi for Grønne offentlige Indkøb

- Gennem en række initiativer forsøges at øge mængden af grønne offentlige indkøb
- 'Revitalisering af Den Ansvarlige Indkøber' er ét initiativ ud af mange i strategien.
- Miljøstyrelsen og Erhvervsstyrelsen er hovedansvarlige for projektets fremdrift og udvikling.
- KL er medejer af siden og KFST deltager som den udbudsfaglige ekspertise i projektet, med en rolle der afklarer spørgsmål omkring det juridiske aspekt af indholdet og beslutninger om siden.
- IT-udviklingen i projektet skal ske i 2021, men der er midler til at vedligeholde og drifte siden frem til 2024.

Miljøministeriet
Miljøstyrelsen

Initiativ 2.16: Styrkelse af sekretariatet for grønne indkøb, koordinerende rolle med Den ansvarlige Indkøber som samlende platform.

NETVÆRK

VIDEN & INSPIRATION

KOMMUNIKATION

PARTNERSKAB
FOR OFFENTLIGE

**GRØNNE
INDKØB**

FORUM FOR
BÆREDYGTIGE INDKØB

<https://ansvarligeindkob.dk/>

Formålet?

(...) de offentlige indkøberes grønne værktøjskasse styrkes ved at revitalisere Den ansvarlige indkøber som en samlet digital indgang for myndigheder, med overblik over den nyeste viden om muligheder, krav og værktøjer til at understøtte grønne offentlige indkøb. Initiativet skal gøre det nemmere for indkøberne at stille relevante grønne krav i offentlige indkøb.

Udfordringer ved den eksisterende DAI

- Mangler tydeligt ejerskab ift. drift, vedligehold og markedsføring
- Mange indkøbere kender ikke til eller bruger ikke DAI i deres indkøbs/udbudsproces
- Nye brugere finder DAI svær at navigere i
- DAI er ikke fyldestgørende nok for indkøbere erfarne med ansvarlige indkøb
- Brugere har svært ved at stole på at info er opdateret
- Især små og mellemstore kommuner har ikke fokus på ansvarlige indkøb, og indkøberne er ikke vant til at indtænke ansvarlighed i udbud
- Indkøbere i store kommuner sidder regelmæssigt med ansvarlige indkøb
- Copy/paste værktøj fungerer godt

- Kommunale indkøbere er den store gruppe af indkøbere og regioner den næststørste
- Antal besøgende på DAI er ukendt på nuværende tidspunkt (skal afklares)

Udvælg primære målgruppe(r)/brugergruppe(r)

Brugergrupp e	Antal ca.	Ønsket anvendelse	Kendskab til DAI	Erfaring med ansvarlige indkøb
Indkøbere i små og mellemstore kommuner	6,3 årsværk i gennemsnit ansat i kommuner *98 kommuner = Ca. 617 indkøbere	Inspiration, information, vejledning og værktøjer til at sætte grønne og ansvarlige krav	Ingen eller begrænset	Ingen eller mindre erfaring
Indkøbere i store kommuner		Inspiration, information, vejledning og værktøjer til at sætte grønne og ansvarlige krav	I nogen grad	Relativt erfarne
SKI	?	Inspiration, information, vejledning og værktøjer til at sætte grønne og ansvarlige krav	I nogen grad	Erfarne
Indkøbere i regioner	Ca 40-60 indkøbere i hver region = Ml. 200-300 indkøbere i regioner i alt	Inspiration, information, vejledning og værktøjer til at sætte grønne og ansvarlige krav	?	?
Indkøbere i statslige institutioner	?	Inspiration, information, vejledning og værktøjer til at sætte grønne og ansvarlige krav	?	?
Politikere	N/A	Inspiration til grønne og ansvarlige indkøb	?	?
Andre?				

Resultater af brugerundersøgelse 2021

Om brugerundersøgelsen:

- 6 kvalitative interviews med offentlige indkøbere (SKI, Store kommuner, små- og mellemstore kommuner)
- 5 interviews med fageksperter og interessenter

Om brugerne:

- Halvdelen af de adspurgte kendte til DAI (SKI og største kommuner)
- Dem der kender DAI har ambivalent forhold til hjemmesiden
- Indkøbere i store kommuner arbejder meget med ansvarlighed i udbud og har kolleger, netværk m.m at spare med.
- Indkøbere i mindre kommuner sidder ikke med ansvarlige indkøb til dagligt og "starter forfra" hver gang.
- Indkøbere havde egne veje at finde inspiration og viden til indkøb/udbud (kolleger, google, dialog med leverandører)

Holdninger til DAI:

- Placerer sig mellem to stole, og kan derfor blive irrelevant for brugerne
  - For simpel og ikke opdateret til erfarne indkøbere og for kompleks til uerfarne ansvarlige indkøbere
- Ukendt af ikke-erfarne ansvarlige indkøbere
- Byder ikke brugeren velkommen
- Uklart hvad der gemmer sig under kategorierne
- Mangler info om nogle kategorier
- Mangler info om sidst opdateret og derfor uklarhed om relevans af indholdet
- Copy/paste værktøj er godt
- Siden er meget teksttung
- Information om ansvarlige indkøb er ikke samlet et sted
- Produktkategorier behøver ikke blive behandlet ens
- Fageksperter mener den breder sig over for meget og mangler fokus

DEPT

Overordnet

Målgruppe

Målgruppen er inddelt i tre konsulenttyper. Inddelingen er opsat ud fra konsulenternes rolle i udbudsprocessen og deres brug af eksisterende digitale platforme. Derfor er målgruppen også inddelt i primær, sekundær og tærtier.

- Den primære målgruppe **udbudskonsulenten** har den udførende rolle i udbudsprocessen. Udbudskonsulenterne skriver arbejds/produktbeskrivelsen og kravspecificeringen og er derfor den oplagte bruger af digitale hjælperedskaber. Udbudskonsulenten har generaliseret viden inden for flere produktområder og foretager varierede indkøb på tværs af produkttyper og services.
- Den sekundære målgruppe **fagspecialisten** (eks. bæredygtighedskonsulent) besidder en rådgivende og støttende funktion i udbudsprocessen. Fagspecialisten kan med sin specifikke viden inspirere og kvalificere udbudskonsulenternes udbudsmateriale og vil anvende de eksisterende platforme til inspiration og til sparring på konkrete cases. Fagspecialisten rådgiver mange udbudskonsulenter og har derfor også rollen som gatekeeper.
- Den tærtierer målgruppen **fageksperten** figurerer også som et rådgivende element i udbudsprocessen - ofte inden for et juridisk eller udbudsteknisk emnefelt. Fageksperten rådgiver mange konsulenter og har derfor også rollen som gatekeeper

DEPT

Processer - 3 Eksempler

- 01 Får til opgave
- 02 Sammensætter arbejdsgruppe
- 03 Udarbejder tidsplan
- 04 Laver udbudsdesign - hvilken type udbud
- 05 Research og markedsanalyse
- 06 Beslutning om mindstekrav og konkurrencekrav
- 07 Markedsdialog - research på leverance
- 08 Research runde 2 - brug for endnu mere viden?
- 09 Skriver udbud/høringsmaterialet
- 10 Udbud kommer i høring
- 11 Udbud udsendt
- 12 spørgsmål til udbud
- 13 Tilbud evalueres
- 14 Tilbud vælges og der indgås konkret

- 01 Politisk beslutning på udbudsområde,
- 02 Krav og retningslinjer til udbud fastsættes,
- 03 Markedsanalyse,
- 04 Markedsdialog,
- 05 Endeligt udbud skrives,
- 06 Tilbud indhentes
- 07 Tilbud evalueres og udvælges,
- 08 Kontrakt med leverandør skrives,
- 09 Opfølgning

- 01: Genudbud eller nyt udbud
- 02: Markedsdialog og markedsanalyse
- 03: Kravspecifikationen skal skrives
- 04: Offentliggøre udbuddet
- 05: Tilbuddene vurderes
- 06: Der udvælges et tilbud og skrives kontrakt

DEPT

Redskaber

CSR-indkob.dk

Flere af respondenterne kender til platformen, men da den på nuværende tidspunkt ikke løser deres behov, anvendes sitet ikke.

- Respondenterne roser konceptet med **produktkategoriseringen**. Dog fremstår flere produktområder ufærdige med manglende produkttyper og stor variation i kriteriematerialet. 11
- Kriterierne er **ikke konkrete** nok til at kunne anvendes i udbudsmaterialet. De fremstår som en middevej mellem inspirationmateriale og 'copy-paste-krav' uden at nå i mål på nogle af fronterne. 12
- Kriterierne bliver ikke **vedligeholdt**. Det er afgørende for brugen af sitet, at kriterierne løbende opdateres i takt med at ny lovgivning og politiske strategier opstår. Møder respondenterne forældede kriterier mister de tilliden til sitets resterende indhold. 9

DEPT

Redskaber

CSR-indkob.dk

Flere af respondenterne kender til platformen, men da den på nuværende tidspunkt ikke løser deres behov, anvendes sitet ikke.

- **Inspirationsmaterialet** er for overfladisk i sine beskrivelser. Det løser ikke et større faktisk behov og efterlader konsulenterne med en stor researchbyrde. Især organisationer med få ressourcer eller udbudskonsulenter begrænset erfaring lider under dette.
- Respondenterne har intet problem med, at der **linkes** væk fra sitet, så længe det er tydeligt, hvad der linkes til og de henvises til brugbart materiale - det er ikke tilfældet nu.
- **Miljøkravene** halter sammenlignet med de resterende csr-krav. Der er stor efterspørgsel på at få implementeret miljøkrav og relevante flere links på hjemmesiden.

DEPT

Redskaber

ansvarligeindkob.dk

ansvarligeindkob.dk er platformen ud af de to hjemmesider, som flest udbudskonsulenter anvender i praksis. POGI-indkøbsmål trækker flest besøg, mens respondenterne refererer til resten af sitet som informationstungt og uoverskueligt.

- **POGI-indkøbsmål** er for mange respondenter et brugbart redskab. De anvendes som mindstekrav af medlemsorganisationerne og som inspirationsmateriale til at udvidede konkurrencekrav hos ambitiøse organisationer.
- Selvom POGI's Indkøbsmål roses, er der flere respondenter, som peger på, at også de bør være **mere konkrete** i deres formuleringer. 13
- Hjemmesiden fremstår for mange respondenter som **informationstung** med en uoverskuelig struktur. 14
- **Navngivning** på tværs af sitets navigation forvirrer brugerne. 15

DEPT

Redskaber

ansvarligeindkob.dk

ansvarligeindkob.dk er den ud af de to hjemmesider, som flest udbudskonsulenter anvender i praksis. POGI-indkøbsmål trækker flest besøg, mens respondenterne refererer til resten af sitet som informationstungt og uoverskueligt.

- Mange af de eksisterende **værktøjer** anses ikke som reelle værktøjer til at stille krav ud fra. I stedet ses de som guidens og organisationsfortællinger, der kan inspirere.
- **casematerialet** er for overfladisk i sine beskrivelser. Det løser ikke et større faktisk behov og efterlader konsulenterne med en stor researchbyrde. Organisationer med få ressourcer eller udbudskonsulenter med mindre erfaring lider specielt af dette. 17
- Respondenterne har en opfattelse af at **nyhederne** ikke bliver brugt. Sitet bruges ikke til at browse på. Respondenterne får arbejdsrelaterede nyheder gennem LinkedIn og nyhedsbreve 18

DEPT

Redskaber

Ønsker til ny platform

- Der efterspørger **én digital indgang**, hvor man nemt og hurtigt kan få hjælp og inspiration til at stille grønne og ansvarlige krav i offentlige udbud og udbudscontrakter.
- **Kvalificering og konkretisering af kriterierne** er et gennemgående ønske for alle respondenter. Behovet varierer dog afhængigt af de ressourcer som er til rådighed og konsulentens udbudserfaring.
  - Organisationer med få ressourcer og konsulenter med mindre erfaring efterspørger **'copy-paste-klar'** kriterier. De har ikke tid til selv at lave research og ønsker derfor konkrete krav, som juridisk holder tæt.
  - Organisationer med mange ressourcer og konsulenter med bred erfaring efterspørger ligeledes konkrete krav. De har dog samtidigt ressourcer til at anvende **kriterieeksemplerne som inspiration** til at udvide materialet med mere ambitiøse konkurrencekrav efter egen research.

DEPT

Redskaber

Ønsker til ny platform

- Den nye platform skal udvides med **ambitiøse miljøkrav** lig de eksisterende csr-krav på csr-indkøb.dk. Specifikt efterspørges; miljømærker, svanemærker, ISO standarder, EU-kriterier, POGI-indkøbsmål. ●
- Respondenterne har intet imod at der linkes væk fra sitet, hvis man som bruger guides grundigt ned til det respektive **link**. Det er ligeledes vigtigt, at linket fører konsulenten til en specifik side på det eksterne site, hvor der kan findes relateret og relevant materiale. Der ønskes en smidig løsning, hvor en del af det grove arbejde er gjort på forhånd. ●
- Der efterspørges hjælp til at **overskueliggøre**, hvornår et krav hører til udbudsmaterialet og hvornår det er et krav til kontrakten. Ligeledes en skelnen mellem mindstekrav og mulige udvidelser til konkurrencekrav. ●

DEPT

Redskaber

Ønsker til ny platform

- Det ønskes generelt en mere **guidende brugerrejse** ned på produktområder og de enkelte produktniveauer. Oversigter, guidende tekster, inddelinger og overskrifter efterspørges.
- Den nye platform bør indeholde **love og forpligtelser**, som udbuddet er underlagt. Det skal figurere på produktområder og hvis muligt på de enkelte produkter.
- Hvert produktområde bør indeholde en **oversigt over strategier** og temaer, cases, inspiration og udfordringer, som kan have indflydelse på udbuddets kravspecifikation. ●
- Samtlige respondenter efterspørger flere **konkrete cases**. En case bør eksistere på samtlige produktområder og i en del tilfælde på produktniveauet. De skal indeholde, businesscase/produktbeskrivelsen/ arbejdsbeskrivelsen, de konkrete kravspecifikationer, responsen fra markedet og resultaterne af udbuddet.

DEPT

Redskaber

Ønsker til ny platform

- Et tydeligt **skelnen mellem konkrete krav**, som er kan anvendes direkte i udbudsmaterialet og inspirationskrav, som kan indgå i dialogen med leverandørerne. ●
- Alle respondenter peger på, at hvis der arbejdes med konkrete krav på den fremtidige platform, skal den løbende **vedligeholdes**. Hvis man som konsulent opdager et outdated kriterium, mister man tilliden til resten af hjemmesidens indhold - man ved simpelthen ikke hvilke kriterier, som kan bruges uden grundigt research.
- Respondenterne ønsker, at det vises hvornår der sidst er lavet et **review** af indholdet. Selvom et kriterium ikke har ændret sig de seneste to år, er det vigtigt at respondenterne ved kriteriet er eftersat, så de kan stole på materialet.
- Metode til **opfølgning af krav - KPI** som kan afleveres til controller/contract manager eller som projektleder selv kan følge i driften. ●

Den offentlige indkøbers vej til at stille grønne og ansvarlige krav

Find bæredygtige krav

[Bygninger](#)[Pleje & omsorg](#)[IT & Kontorudstyr](#)[Fødevarer og udstyr](#)[Transport](#)[Møbler](#)[Se alle kategorier i Bæredygtige krav](#)

Kom godt i gang

Find guide til opstart, gode råd til markedsdialogen eller vejledninger til CTO-beregning af nye produktkategorier

Netværk

POGI-partnerskabet

Et fælleskab af offentlige organisationer der stiller grønne krav i udbud og fremmer bæredygtige løsninger. Bliv en del af Partnerskabet og få adgang til vores arbejdsgrupper, nyheder og andre aktiviteter

Forum for bæredygtige indkøb

Forum for bæredygtige indkøb fremmer miljøbevidste og ansvarlige indkøb og tjenesteydelser blandt professionelle indkøbere i både offentlige og private virksomheder

[Se alle netværk](#)

Udvalgte værktøjer

Cases

- Offentlige indkøb kan redde 2. sorter...
- Dobbelte svejsninger og æbleskrog so...
- En stille grøn indkøbsrevolution er rull...
- "Hippie-agtig" holdindsats sikrer lokal...

Guides

- Vejledning til bæredygtige indkøb af plas...
- Pjese: Indkøb og verdensmål
- Lorem ipsum dolor amet
- Lorem ipsum dolor amet

Indkøbsmål

- Fødevarer
- Transport
- Belysning
- Byggeri & anlæg

[Se alle Værktøjstyper](#)

Seneste artikler

Købedialogen i offentlig transport er for tid...

Kommende aktiviteter

Købedialogen i offentlig transport er for tid...

Hvis i vil vide mere:

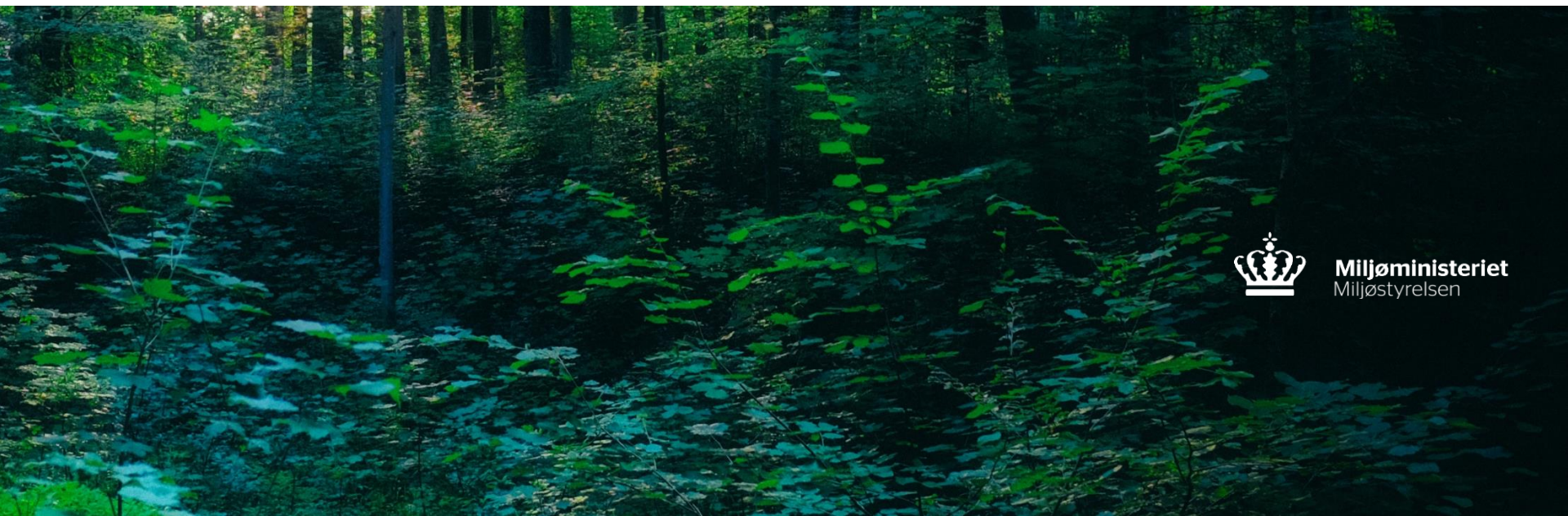
- Forum for Bæredygtige Indkøb: <https://ansvarligeindkob.dk/>
- LinkedIn: <https://www.linkedin.com/company/forum-for-bæredygtige-indkøb>
- Partnerskab for Offentlige Grønne Indkøb (POGI)
<https://ansvarligeindkob.dk/partnerskab/>
- Hvis din virksomhed er POGI medlem, kan du videndele og stille spørgsmål om specifikke udbud til andre POGI medlemmer i den lukkede LinkedIn gruppe: <https://www.linkedin.com/groups/12494302/>
- Den ansvarlige indkøber + TCO værktøjer: www.csr-indkob.dk
- Miljøstyrelsen: www.mst.dk/grønneindkøb
- Prisen for Cirkulære Indkøb, analyse:
<https://mst.dk/service/publikationer/publikationsarkiv/2020/jun/prisen-for-cirkulaere-indkoeb/>
- Anbefalinger om brug af TCO (totaløkonomi) ved offentlige indkøb
<https://mst.dk/service/publikationer/publikationsarkiv/2020/jun/anbefalinger-om-brug-af-tco-totaloekonomi-ved-offentlige-indkoeb/>

Kontakt Miljøstyrelsen

Sekretariatet for Grønne Indkøb: ansvarligeindkob@mst.dk

Dorte Mindegaard – dormp@mst.dk, 51 19 87 71

Miljøministeriet
Miljøstyrelsen